

Lasten refluksi

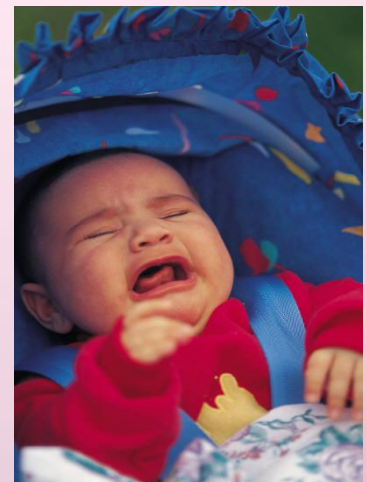
Suomen Refluksi www.refluksi.fi

LASTEN REFLUKSI

- ▶ **imeväisikäisten pulauttelu on normaali fysiologinen ilmiö** niin kauan kuin siitä ei aiheudu terveydellisiä ongelmia (pahimmillaan 4–6 kuukauden iässä, loppuu yleensä 18 kuukauteen mennessä), alasulkijan toiminta kehittyy ensimmäisen vuoden aikana
- ▶ **refluksitaudista on kysymys, jos lapsella on**
  - hankalia oireita tai komplikaatioita (esim. ruokatorven tulehdus, keuhkojen puolen oireet)
  - refluksointiaika 24h pH-mittauksessa yli 5% kokonaisajasta

REFLUKSITAUDIN TYYPIT

- ▶ **gastroesofageaalinen refluksitauti** (oireet vatsan ja ruokatorven alueilla, näkyvä oksentelu ja pulauttelu)

- ▶ **silent reflux, ruokatorven ulkopuolinen refluksi** (oireet kurkku-keuhkot-nielu-suun alueella)

OIREET

Oireina vauvoilla voi olla esim.

- ▶ pulauttelu, oksentelu
- ▶ jatkuva nieleskely
- ▶ vatsalla olo epämiellyttävää
- ▶ itkuisuus
- ▶ kivuliaisuus
- ▶ yölevottomuus
- ▶ syömishäiriöt
- ▶ huono painonkehitys
- ▶ hikka
- ▶ rohiseva, limainen hengitys
- ▶ hengityskatkokset (apnea)
- ▶ yliojentautuminen
- ▶ pään ja vartalon kohtausmainen vääntely (Sandiferin oire)
- ▶ korvatulehdukset

Muita oireita lapsilla voi olla esim.

- ▶ yskä
- ▶ limaisuus
- ▶ ylähengitystietulehdukset
- ▶ vinkuminen
- ▶ astma

Isommilla lapsilla oireet ovat samantyyppisiä kuin aikuisilla esim.

- ▶ närästys
- ▶ rintakipu,
- ▶ äänen käheys
- ▶ nielemiskipu
- ▶ ongelmat syömisen kanssa
- ▶ anemia
- ▶ hampaiden kiillevauriot

AIHEUTTAJAT

- ▶ **pääsyy:** ruokatorven alasulkijan aukeaminen väärään aikaan ja liian usein (varsinaista syntymekanismiä ei tiedetä)
- ▶ **sulkijan väljyys** huomattavasti harvinaisempaa (alle 10%)
- ▶ usein taustalla voi olla myös **ruoka-allergia** (oireita selvästi tietyn ruoka-aineen yhteydessä, tauti ei reagoi tavalliseen hoitoon, vaikea-asteinen tauti, esiintyy muita allergiaoireita, lähisukulaisella on allergia)
- ▶ harvinainen **eosinofiilinen ruokatorven tulehdus** oireilee myös refluksen tavoin
- ▶ mahdolliset **ruokatorven tai suoliston liikehäiriöt** voivat aiheuttaa tai pahentaa oireilua

TUTKIMUKSET

- ▶ **24h pH – tutkimus** (negatiivinen tulos ei välttämättä sulje pois refluksen mahdollisuutta)
- ▶ **impedanssitutkimus** (rekisteröi myös ei happaman ylös nousun)
- ▶ **vatsatähystys** (nukutettuna, normaali löydös ei sulje pois refluksen mahdollisuutta)
- ▶ **manometria** (normaali löydös ei sulje pois refluksen mahdollisuutta)
- ▶ **allergiatesti** allergioiden selvittämiseksi

HOITO: ITSEHOITO, LÄÄKITYS, LEIKKAUS

Itsehoito (pienet lapset)

- ▶ kohoasento syötettäessä ja ruokailun jälkeen
- ▶ pienet ruokamäärät
- ▶ kiinteiden ruokien aikaistaminen
- ▶ ruokien soseutus
- ▶ maidon sakeutus sakeutusaineella
- ▶ sängynpään kohotus
- ▶ röyhtäyttämisen lisääminen

HOITO: ITSEHOITO, LÄÄKITYS, LEIKKAUS

Itsehoito (isommat lapset)

- ▶ itsehoito-ohjeet samoja kuin aikuisilla
- ▶ pienempiä aterioita useammin päivän aikana
- ▶ syöminen 2 –3 tuntia ennen nukkumaanmenoa
- ▶ sängyn päädyn kohotus (ei tyynyjen avulla)
- ▶ ruokavalion muokkaus: välttä hiilihapollisia juomia, kofeiinia, suklaata, rasvaisia, mausteisia tai hapokkaita ruokia
- ▶ teini-ikäisillä tupakan ja alkoholin välttäminen
- ▶ muun lääkityksen vaikutus oireiluun

HOITO: ITSEHOITO, LÄÄKITYS, LEIKKAUS

Lääkitys

- **alginaatti** (Gaviscon, muodostaa vatsan sisällön päälle ylösnousua estävän kalvon)
- **sukralfaatti** (ruokatorven limakalvon suojaus)
- **H₂-salpaajat**
- **protonipumpunestäjät**
- **sisapridi** (erikoislupavalmiste Prepulsid, lisää ruokatorven alasulkijan painetta ja nopeuttaa vatsan tyhjenemistä)

HOITO: ITSEHOITO, LÄÄKITYS, LEIKKAUS

Leikkaus

- ▶ leikkauksessa ruokatorven alasulkijaa kiristetään kiertämällä vatsalaukun yläosa ruokatorven alaosan ympäri (Nissenin fundoplikaatio)
- ▶ mansetti toimii yksisuuntaisena venttiilimekanismina, joka estää ylösnousua

VAIKUTUS KOKO PERHEEN ARKEEN

- ▶ ruokailutilanteet vaativimpia
- ▶ kotitöiden määrä pulautteluiden ja oksennusten myötä lisääntyy
- ▶ henkinen hyvinvointi (pelko, huoli, masennus; syyllisyyden tunne ja avuttomuus, ympäristön ja ammattilaisten negatiiviset vähättelevät reaktiot)
- ▶ fyysinen terveys (väsymys, stressi)
- ▶ sosiaalinen elämä saattaa kaventua
- ▶ suhde puolisoon ja muihin lapsiin saattaa kärsiä
- ▶ lääkärissä käynnit ja työvuorojen vaihdot vaativat joustoa työelämässä
- ▶ vaatii suurempaa taloudellista panosta (lääkärissä käynnit, tutkimukset)

Lähteet:

Arvola, T.: Lasten ruoka-allergiat ja refluksitauti , luento (Tampere), 23.9. 2010

Kesälä, M.: Pulauttelua ja röyhimistä – lasten gastroesofageaalinen refluksi, Sinulle terveydeksi, 2009/2 (Porin Lääkäritalo)

GastroSource, www.gastrosource.com

Mayo Clinic, www.mayoclinic.com

Tohtori, www.tohtori.fi

PAGER – Pediatric/Adolescent Gastroesophageal Reflux Association (USA)

RISA – Reflux Infants Support Association (Australia)

Kuvat: Microsoft